
EXPERTIZA TEHNICĂ JUDICIARĂ ȘI EXTRAJUDICIARĂ

PRODUSE ȘI TEHNOLOGII METALURGICE

Copyright © 2010 Editura *Nomina Lex*. Toate drepturile rezervate Editurii *Nomina Lex*. Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată, reprodusă, arhivată sau transmisă sub nicio formă și prin niciun fel de mijloace mecanice sau electronice fără acordul scris al Editurii *Nomina Lex*. Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate Editurii *Nomina Lex*.

Niciun exemplar din lucrarea de față nu poate fi comercializat decât însoțit de semnătura și ștampila editorului, aplicate pe interiorul ultimei coperte.

EDITURA NOMINA LEX

Director editorial: Av. Eduard Dragomir

Redactor șef: Av. Roxana Paliță

Tehnoredactor: Marieta Ilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BUZĂIANU, AURELIAN

Expertiza tehnică judiciară și extrajudiciară /
Aurelianu Buzăianu. - București : Nomina Lex, 2010
ISBN 978-606-8153-12-4

669

Editura Nomina Lex

București, Sect. 6, Bd. Timișoara, nr. 19, Bl. C6, Sc. B, Ap. 38, parter

Tel./Fax. 021/413.40.27; 0745.757.098; 0723.845.248; 0761.694.248;

Website: www.nominalex.ro;

Email: ejuridice@yahoo.com

Program: Luni/Vineri - 10⁰⁰-16⁰⁰

Notele, aprecierile, ideile ori concluziile cuprinse în prezenta lucrare aparțin autorilor și/sau echipei de redacție, acestea neangajând în niciun fel vreo instituție publică sau privată. Această lucrare este editată în scop didactic și educativ. În materie de legislație, pentru uzul profesional, recomandăm consultarea edițiilor oficiale publicate în Monitorul Oficial al României.

Bun de tipar: martie, 2010

Produs în România

DR. ING. AURELIAN BUZĂIANU
EXPERT TEHNIC JUDICIAR

EXPERTIZA TEHNICĂ JUDICIARĂ ȘI EXTRAJUDICIARĂ

PRODUSE ȘI TEHNOLOGII METALURGICE

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	13
CAPITOLUL 1. Prezentare generală a activității de expertiză tehnică judiciară. Reglementări în domeniu	17
1.1. Legislația din România.....	18
1.2. Legislația din unele țări europene în domeniul expertizei tehnice judiciare - dreptul procesual	50
1.3. Comparații și exemple din legislațiile altor țări din Europa.....	52
1.4. Disfuncționalități și cazuistică CEDO prin câteva exemple.....	59
1.5. Puncte de vedere din jurisdicția internațională cu privire la calitatea de expert.....	62
1.6. Disponibilitatea efectuării expertizei judiciare și numirea expertului în România.....	64
1.7. Disponibilitatea efectuării expertizei judiciare supli- mentare sau a contraexpertizei.....	68
1.8. Unele diferențieri în noțiunea de expertiză juridică	72
1.8.1. <i>Expertiza de comisie</i>	72
1.8.2. <i>Caracteristici procesuale ale Expertizei de comisie</i>	73
1.8.3. <i>Caracteristici procesuale ale Expertizei complexe</i>	73

CAPITOLUL 2. Activitatea practică în expertiza tehnică judiciară. Principii și acțiuni..	75
2.1. Elemente definitorii	75
2.2. Părțile componente și elementele de bază ale unui raport tehnic de expertiză judiciară.....	76
2.3. Calitatea procesuală a expertului judiciar	77
2.4. Clasificarea generală a expertizelor tehnice	77
2.5. Principiul calității expertizelor tehnice și a expertizelor tehnice judiciare.....	78
2.6. Numirea expertului judiciar.....	79
2.7. Modalitățile de activare și contractare a lucrărilor de expertiză tehnică judiciară și a expertizelor tehnice	79
2.8. Natura privată și confidențialitatea expertizelor tehnice în cadrul reglementărilor profesionale și a codului deontologic al experților	80
2.9. Secretul profesional și confidențialitatea expertului în cazul unei expertize judiciare	82
2.10. Activitatea de documentare și conținutul materialului documentar în cazul expertizelor judiciare.....	83
2.11. Unele recomandări privind conținutul dosarului de expertiză.....	84
2.11.1. <i>Detalierea conținutul Capitolului I al Raportului de expertiză tehnică judiciară</i>	<i>85</i>
2.11.2. <i>Detalierea conținutul Capitolului II al Raportului de expertiză tehnică judiciară</i>	<i>86</i>
2.12. Modalități și proceduri de întocmire și predare a rapoartelor de expertiză tehnică ce includ experți cu opinii separate.....	88
2.13. Prezentarea prevederilor legale actuale privind expertizele tehnice judiciare.....	89
2.14. Direcționalitatea expertizelor tehnice judiciare	90
2.15. Situațiile de incompatibilitate	91

2.16. Situațiile în care expertul poate fi recuzat conform prevederilor celor două coduri - CPC și CPP	93
2.17. Particularități ale raportului de expertiză extrajudiciară comparativ cu cel de expertiză judiciară	93
2.18. Explicarea infracțiunilor de natură penală în contextul efectuării expertizelor tehnice judiciare	95
2.19. Precizări asupra infracțiunilor în contextul efectuării expertizelor judiciare.....	96

CAPITOLUL 3. Uzanțe procedurale în expertiza tehnică judiciară.....	99
3.1. Evidențe și proceduri	99
3.2. Cazurile de abținere a experților în cazul expertizei judiciare în procesul penal	100
3.3. Obligațiile expertului la efectuarea unei expertize judiciare în cauza penală.....	101
3.4. Drepturile expertului în activitatea de expertiză judiciară în cauze penale conform prevederilor legale.....	102
3.5. Considerente privind admiterea sau neadmiterea lucrărilor de expertiză tehnică	102

CAPITOLUL 4. Managementul calității activităților de expertiză tehnică judiciară.....	104
4.1. Unele caracteristici identificabile în managementul calității activităților de expertiză tehnică judiciară	106
4.2. Certificarea serviciilor de expertiză judiciară	110
4.3. Certificarea sistemului calității	112
4.4. Controlul calității expertizelor tehnice judiciare	113
4.5. Asigurarea calității	114

CAPITOLUL 5. Principii de asigurare a calității în cazul expertizelor tehnice judiciare și extrajudiciare 117

- 5.1. Obstacole actuale în realizarea unui sistem de calitate al expertizelor judiciare..... 118
- 5.2. Principii generale aplicabile pentru asigurarea realizării și verificării calității expertizelor tehnice judiciare 120

CAPITOLUL 6. Tehnologii și produse metalurgice ce pot fi supuse expertizării tehnice judiciare și extrajudiciare 123

- 6.1. Noțiuni generale de tehnologii metalurgice 128
 - 6.1.1. *Tehnologii de preparare mecanică a materiilor prime utilizate în metalurgie.....128*
 - 6.1.2. *Tehnologii de preparare termică129*
 - 6.1.3. *Procedee de prelucrare a minereurilor..... 130*
- 6.2. Siderurgia și tehnologii metalurgice de obținere a fontelor și oțelurilor..... 132
 - 6.2.1. *Tehnologii de obținere a fontelor.....132*
 - 6.2.1.1. *Elaborarea fontelor în furnal133*
 - 6.2.1.2. *Elaborarea fontelor în cubilou133*
 - 6.2.1.3. *Elaborarea fontelor în cuptoare electrice134*
 - 6.2.2. *Tehnologii de obținere a oțelurilor.....135*
- 6.3. Tehnologii de obținere a aliajelor neferoase 136
- 6.4. Tehnologii de turnare a metalelor și aliajelor 138
- 6.5. Tehnologii de deformare plastică a materialelor metalice 141
 - 6.5.1. *Laminarea metalelor și aliajelor141*
 - 6.5.2. *Forjarea liberă a metalelor și matrițarea.....142*
 - 6.5.3. *Tehnologia de extrudare a metalelor și aliajelor144*
 - 6.5.4. *Tehnologii de prelucrare prin tragere la rece.....145*

6.6. Tehnologii de tratamente termice și termochimice.....	146
6.7. Metalurgia pulberilor.....	147
6.8. Alte activități conexe domeniului metalurgic.....	148

CAPITOLUL 7. Cazuistica expertizelor tehnice judiciare în domeniul metalurgiei - exemplificări.....	160
7.1. Studiu de caz - A. Interpretarea încadrării vamale a oțelurilor crom importate pentru fabricația de rul- menți.....	160
7.2. Studiu de caz - B.Execuție agregat termic de tip schimbător de căldură pentru cuptoarele de topire cu vatră.....	177
7.3. Studiu de caz - C. Import temporar produse meta- lurgice.....	203
BIBLIOGRAFIE.....	211

PREAMBUL

„Orice om care scrie sau vorbește în public, care este prin urmare obligat să adopte o anumită atitudine față de problemele pe care le tratează, sfârșește fără voia sa prin a fi prizonierul rolului pe care îl joacă și nu se mai poate elibera de „personajul” pe care îl încarnează. Adeseori, și fără a fi ipocrit, ideile pe care le are în sine sa, acelea pe care le frământă în meditațiile sale solitare, sunt destul de diferite de acelea pe care, din obișnuință sau din obligație profesională, le exprimă în exterior prin viu grai sau prin scris. În forul său interior el rămâne un cercetător care se neliniștește și se îndoiește, pe când în exterior el apare ca un magistru sigur de sine și de ceea ce afirmă”.

Louis de Broglie

PREFAȚĂ

Expertiza reprezintă un important mijloc legal de probă, constând în efectuarea de investigații, lucrări, analize, calcule, aprecieri și concluzii cu caracter tehnic. Activitățile sunt realizate de către un specialist dintr-un anumit domeniu și sunt efectuate din dispoziția organului de urmărire penală sau a instanțelor de judecată, în scopul lămuririi unor fapte sau împrejurări care formează ori ar urma să formeze obiectul unui proces.

Putem, în acest sens, preciza că, în România, primul pas a fost făcut la începutul secolului trecut, când distinsul academician, jurist și profesor de drept Ioan Tanoviceanu (1858-1917), în lucrarea sa „*Cursul de drept penal și procedură penală*” (1912-1913), precum și în renumitul „*Tratat de drept penal*”, referindu-se la sistemul de probe și la evoluția acestuia, afirmă că sistemul probelor merge către o fază științifică. În fundamentata sa opinie, susține că „*justiția represivă în vederea aflării adevărului real încearcă să pună la contribuție toate mijloacele pe care știința modernă le oferă în acest domeniu*”¹.

Peste un secol, se poate afirma cu certitudine că veridicitatea acestor afirmații se confirmă, deoarece, în prezent, metodele științifice și-au impus rolul în stabilirea adevărului pentru activitățile procesuale și de expertiză. Nu se mai poate concepe posibilitatea alcătuirii unui dosar judiciar fără a efectua expertiza în anumite cazuri în care se

¹ **Ioan Tanoviceanu**, *România sub raportul moral. Studii juridice și istorice, antologie*, notă asupra ediției, anexe și bibliografie de Doina Rizea, Editura Floare Albastră, 2005.

prezintă date și probe tehnice. Mai mult decât atât, legiuitorul, recunoscând că în anumite situații expertiza trebuie efectuată obligatoriu, a prevăzut aceasta în articolul 117 al Codului de Procedură Penală.

Expertiza, pe bună dreptate, și-a stabilit locul în arsenalul mijloacelor de probă și considerăm că, odată cu evoluția progresului tehnico-științific, rolul acesteia va crește în permanență. Prin urmare, în prezent, cu atât mai mare este rolul definitoriu al expertizelor tehnice judiciare, cu cât dosarele cauzelor sunt mai complexe și cu cât conțin un volum mare de date tehnice și financiare.

Pe lângă expertizele obligatorii prevăzute la modul generic, există și unele ce țin de particularitățile și cazuistica procesuală. În ultimul timp crește rolul expertizelor de strictă specialitate, cum ar fi cele topografice, auto, din construcții, instalații etc.; expertize deosebit de importante la constatarea circumstanțelor ce urmează a fi stabilite pentru lămurirea cauzelor procesuale, cu implicații majore tehnice și financiare. Totodată, în prezent apar noi forme de expertize criminalistice, medico-legale, psihiatrice etc. Progresul științei contemporane determină și evoluția metodelor de cercetare și investigație, precum și a metodelor de soluționare a problematicilor expertizelor de natură tehnică.

Prin urmare, se consideră ca fiind actual și deosebit de important ca juriștii practicieni să fie familiarizați cu natura diferitelor genuri de expertiză, cu particularitățile dispunerii expertizelor judiciare, precum și cu alte chestiuni ce țin de expertiza judiciară.

Sperăm că această lucrare, perfectibilă prin însăși natura tematicii, fiind un demers modest și cu siguranță specific activității de expertiză judiciară și extrajudiciară, își va aduce modesta contribuție pentru ceea ce ne dorim să fie o îmbunătățire continuă a calității activităților de expertiză. Lucrarea se bazează demonstrativ pe un domeniu tehnic important

din punct de vedere economic, cum este acela al metalurgiei și tehnologiilor metalurgice. Ea se dorește a fi un instrument de lucru, iar prin conținutul său oferă posibilitatea cunoașterii, instruirii, înțelegerii și aprofundării problematicilor referitoare la domeniul expertizei.

Prin precizările pe care le face și modul de prezentare, lucrarea se dorește a veni nu numai în sprijinul experților tehnici, a studenților facultăților cu profil juridic, ci și al tuturor celor interesați de particularitățile existente în această specializare ce, evident, implică o dublă și avansată cunoaștere tehnică și juridică a unui domeniu de strictă actualitate.

AUTORUL
București, 2010